

Editorial

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí přátelé,

tato publikace byla zamýšlena jako sborník textů z konference **Restaurování a ochrana uměleckých děl**, která se měla uskutečnit v březnu roku 2020. Vzhledem k vládním opatřením v souvislosti se šířením viru Covid-19 omezujícím, mimo jiné, odborné, kulturní a společenské akce, nebylo možné konferenci v plánovaném jarním ani náhradním podzimním termínu uskutečnit.

Z důvodu přetrvávající nejistoty ohledně dalšího vývoje epidemiologické situace nestanovujeme konkrétní náhradní datum akce, ale odkládáme jí prozatím na „neurčito“. Ze stejného důvodu neotálíme s publikováním sborníku textů připravených na konferenci, a vydáváme jej samostatně coby drobný příspěvek k závažnému tématu, které si jistě zaslouží větší pozornost a hlubší reflexi.

Téma konference bylo vymezeno podtitulem **Restaurování – retrospekce** a jak již tento podtitul napovídá, šlo o pohled do minulosti oboru konzervování a restaurování v České republice, potažmo v bývalém Československu. V době, která má tendence hledět pouze vpřed, je nanejvýš nutné pohlédnout také opačným směrem, jelikož právě na základě toho, co se odehrálo v minulosti, na základě toho, co bylo uděláno, co se z dnešního hlediska povedlo či nepovedlo, lze jasně formulovat myšlenky a teze s platností nejen pro současnost, ale i pro budoucnost.

Nenápadným, nicméně důležitým aspektem v oboru konzervování a restaurování je taktéž skutečnost, že aktivní profesionální život opouští generace konzervátorů a restaurátorů s rozsáhlými a necenitelnými znalostmi a zkušenostmi, které s jejich odchodem hrozí upadnout do zapomnění. Na důležitost tohoto fenoménu poukazuje mimo jiné i jeden z textů tohoto sborníku, a to příspěvek mladých kolegů z vídeňské Akademie výtvarných umění, zaměřený na dokumentaci vývoje konzervování a restaurování v Rakousku v druhé polovině 20. století.

Konference by měla přispět k širší historické reflexi oboru konzervování a restaurování a podnítit oborovou diskuzi na téma, které snad mohu ve výše naznačených souvislostech nazvat potenciální ztrátou paměti. Smyslem této diskuze by bylo připomenout významné proudy a osobnosti, které ovlivňovaly procesy restaurování a obnovy památek, reflektovat vznik a vývoj způsobů oprav památek, které se posléze konstituovaly v samostatný obor konzervování a restaurování na území současné České republiky.

Věřím, že v blízké budoucnosti se nám podaří uspořádat akci, jejímž smyslem je společné setkání, vzájemná výměna informací, diskuze aktuálních témat a sdílení zkušeností a zážitků. Právě toto byl a je jeden z hlavních důvodů, proč cyklus konferencí Restaurování a ochrana uměleckých děl před patnácti lety vznikl.

Děkuji Vám všem za pochopení, trpělivost a neutuchající zájem o dění v našem profesním oboru.

Na shledanou v časech, které přejí vzájemnému setkávání, se těší

Mgr. art. Luboš Machačko
předseda Arte-fakt,
sdružení pro ochranu památek, z.s.

Editorial	5
Zuzana Bauerová Povojnové reformy školstva a vzdelávanie v oblasti konzervovania-reštaurovania výtvarných a umeleckoremeselných diel	8
Milana Vanišová Historický vývoj konzervátorství a restaurátorství papírových dokumentů a knižní vazby, používaných metod a vzdělávacích institucí v Československu a České republice	18
Radka Šefců – Martina Bajoux Kmoníčková – Václava Antušková Historie chemicko-technologické laboratoře v Národní galerii Praha	30
Magdalena Schindler – Catherine Bouvier The development of conservation in the years 1950–2000 in Austria: tacit knowledge and disciplinary professionalization	44
Josef Čoban Organizace restaurování zapsaných kulturních památek v ČR	48
Anežka Mikulcová Restaurování chrámu sv. Petra a Pavla v Mělníku – od exaktního purismu k tvůrčí rekonstrukci	54
Matěj Kruntorád Bratři Kotrbové versus československá restaurátorská škola	70
Zdenka Gläserová Lebedová Malíř Josef Navrátil. Od řemesla a umění k patentu na trvanlivé barvy	84
Vladislava Říhová – Dominika Medová – Ivana Fujdiaková Pozůstalost Jiřího Josefíka	94
Kontakty	105